

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА В ОБЛАСТ СОФИЯ (СТОЛИЦА) ПРЕЗ 2022 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

През 2022 г. в област София (столица) годишният общ доход средно на лице от домакинство е 11 237 лв. и нараства със 17.7% спрямо 2021 година. За последните 6 години общият доход средно на лице от домакинство се увеличава 1.48 пъти (табл. 1.)

1. Общ доход и други средства на лице от домакинство по източници в област София (столица)¹

Източници на доход	2017		2021		2022	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ доход	(7603)	(100.0)	9544	100	11237	100
Брутен общ доход	(7415)	(97.5)	9336	97.8	10964	97.6
Работна заплата	(4856)	(63.9)	6258	65.6	7390	65.8
Извън работната заплата	(186)	(2.5)	22	0.2	36	0.3
От самостоятелна заетост	(613)	(8.1)	498	5.2	273	2.4
От собственост	(47)	(0.6)	14	0.2	66	0.6
Пенсии	(1391)	(18.3)	2155	22.6	2826	25.2
Обезщетения за безработни	(38)	(0.5)	29	0.3	67	0.6
Семейни добавки за деца	(16)	(0.2)	105	1.1	109	1
Други обезщетения и помощи	(206)	(2.7)	153	1.6	124	1.1
Регулярни трансфери от други домакинства	(61)	(0.8)	103	1.1	72	0.6
Приходи от продажби	(3)	(0.0)	-	-	59	0.5
Други приходи	(186)	(2.4)	208	2.2	215	1.9
Изтеглени спестявания	(322)	x	391	x	512	x
Заеми и кредити	(14)	x	76	x	8	x
Общо	(7940)	x	10011	x	11757	x

През периода 2017 - 2022 г. са регистрирани следните по-важни изменения по отношение на източниците на общия доход средно на лице от домакинство:

- Доходът от работна заплата през 2022 г. е 7 390 лв. и се увеличава със 18.1% спрямо 2021 г., а нарастването му в сравнение с 2017 г. е 1.5 пъти;
- Доходите от пенсии за последната година са 2 826 лева. Те нарастват с 31.1% спрямо 2021 г. и с 2.0 пъти в сравнение с 2017 година;
- Доходите от самостоятелна заетост през 2022 г. са 273 лв. и намаляват с 45.2% спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. – с 2.2 пъти.
- Доходът от трудова дейност извън работната заплата за последната година е 36 лв. и се увеличава 1.6 пъти спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. намалява 4.9 пъти.

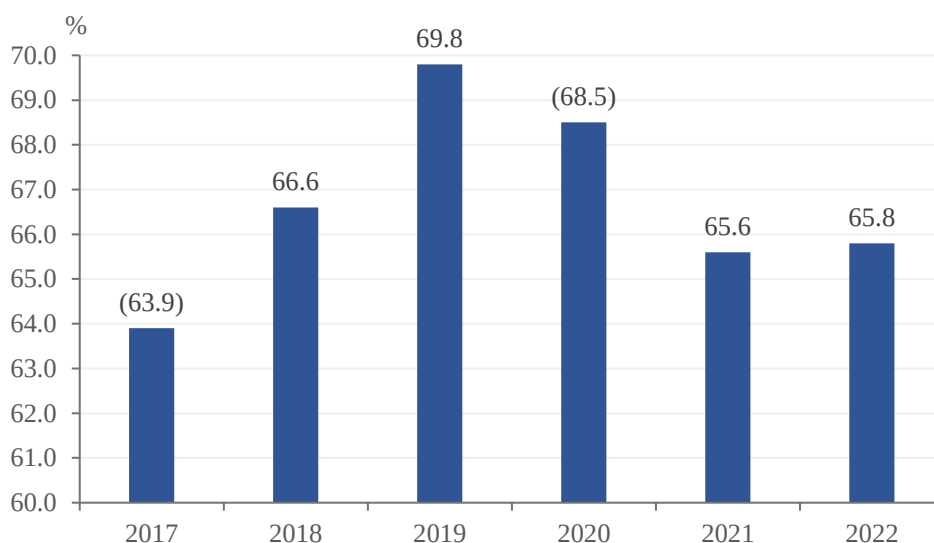
¹ От 2017 г. в съответствие с правилата за надеждност на данните от извадкови изследвания, данните по области се публикуват със следните съкращения и символи:
() - получените стойности са с по-малка стохастична точност - оценка между 10.1 и 15.0% грешка.

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СОФИЯ“

- Доходите от другите социални трансфери (обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) през 2022 г. са 300 лева. Те се увеличават с 4.5% спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. се увеличават с 15.4%.

В структурата на общия доход е най-висок относителен дял е работната заплата. През 2022 г. той е 65.8%, което е с 0.2 процентни пункта повече в сравнение с 2021 г. и с 1.9 процентни пункта повече спрямо 2017 година.

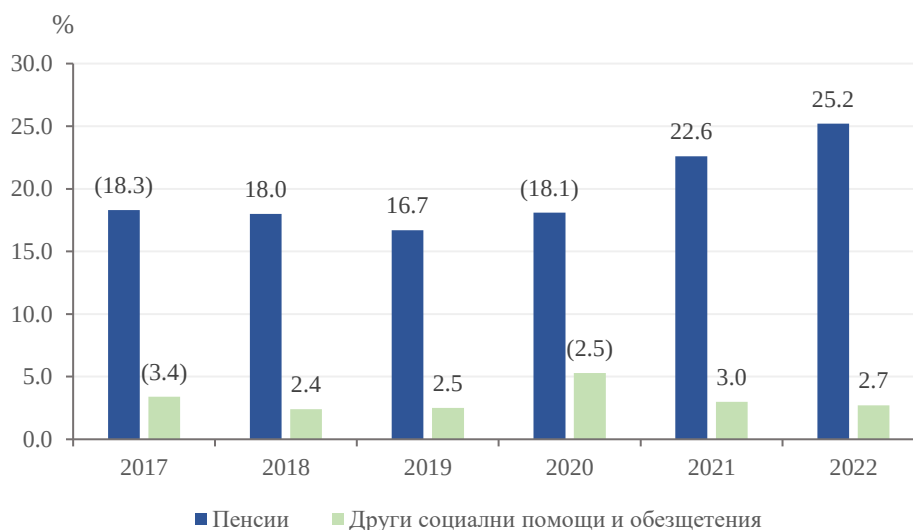
Фиг. 1. Относителният дял на дохода от работна заплата в общия доход на домакинствата в област София (столица)

Доходите от всички социални трансфери (пенсии, обезщетения за безработни, семейни добавки за деца и други социални помощи и обезщетения) формират 27.9% от общия доход на домакинствата през 2022 година.

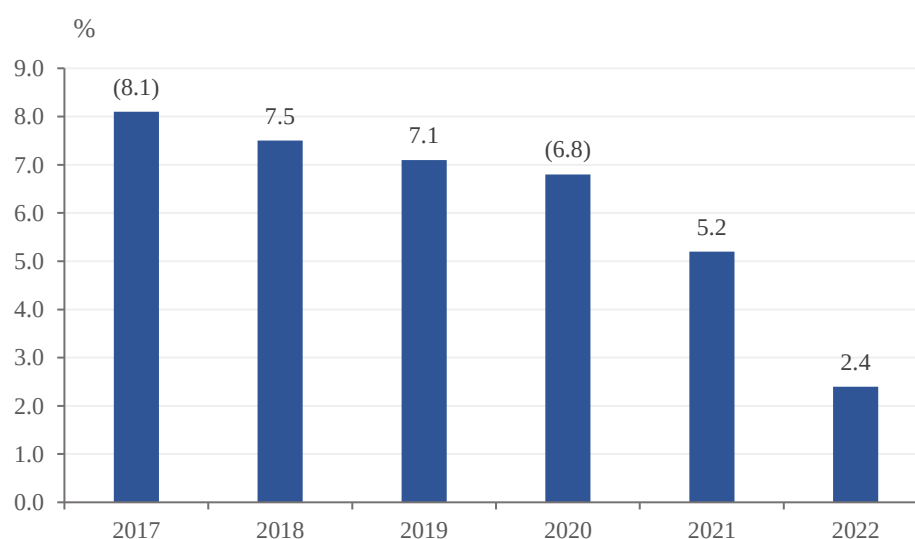
От получените социални трансфери с най-висок относителен дял в общия доход на домакинствата са доходите от пенсии - 25.2%, който е с 2.6 процентни пункта повече в сравнение с 2021 г., и с 6.9 процентни пункта повече спрямо 2017 година.

Фиг. 2. Относителният дял на дохода от пенсии и други социални трансфери в общия доход на домакинствата в област София (столица)

През 2022 г. относителният дял на доходите на домакинствата от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата е 2.4 % и намалява с 2.8 процентни пункта в сравнение с 2021 г., а спрямо 2017 г. - с 5.7 процентни пункта.

Фиг. 3. Относителният дял на дохода от самостоятелна заетост в общия доход на домакинствата в област София (столица)

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СОФИЯ“

Относителният дял на дохода от трудова дейност извън работната заплата е 0.3% и се увеличава спрямо 2021 г. е 0.1 процентни пункта, докато спрямо 2017 г. намалява с 2.2 процентни пункта.

Разходи на домакинствата

През 2022 г. общият разход средно на лице от домакинство в област София (столица) е 9 728 лв., което е с 14.3% повече в сравнение с 2021 година. За периода -2017 - 2022 г. разходите на домакинствата се увеличават с 1.4 пъти.

2. Общ разход и други средства средно на лице от домакинство в област София (столица)

Групи разходи	2017		2021		2022	
	лв.	%	лв.	%	лв.	%
Общ разход	6936	100	8509	100	9728	100
Потребителски общ разход	5680	81.9	7026	82.6	8073	83.0
Храна и безалкохолни напитки	2024	29.2	2375	27.9	2891	29.7
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	319	4.6	285	3.3	279	2.9
Облекло и обувки	231	3.3	337	4	362	3.7
Жилища, вода, електроенергия и горива	988	14.2	1171	13.8	1333	13.7
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	206	3	284	3.3	293	3
Здравеопазване	275	4	478	5.6	543	5.6
Транспорт	541	7.8	724	8.5	865	8.9
Съобщения	287	4.1	363	4.3	420	4.3
Свободно време, културен отдих и образование	430	6.2	522	6.1	569	5.9
Разнообразни стоки и услуги	379	5.5	488	5.7	517	5.3
Данъци	472	6.8	459	5.4	507	5.2
Социални осигуровки	577	8.3	662	7.8	712	7.3
Регулярни трансфери към други домакинства	58	0.8	48	0.6	58	0.6
Други разходи	149	2.1	313	3.7	379	3.9
Влог	819	x	1404	x	2162	x
Изплатен дълг и даден заем	178	x	206	x	165	x
Общо	7933	x	10119	x	12055	x

Относителният дял на потребителския разход от общите разходи на домакинствата се увеличава от 81.9% през 2017 г. на 83.0% през 2022 година.

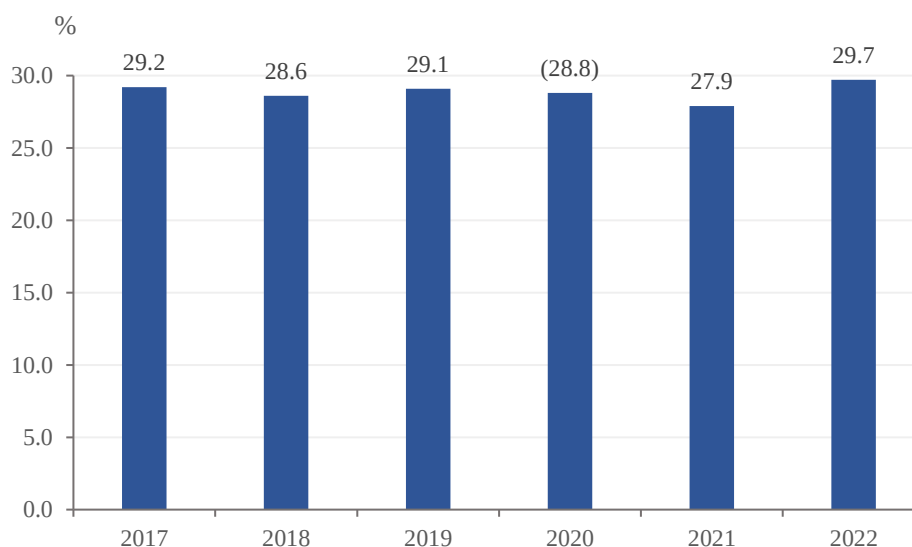
През периода -2017 - 2022 г. се наблюдават следните промени по отношение на някои видове разходи средно на лице от домакинство:

- Изразходваните средства за храна и безалкохолни напитки през 2022 г. са 2 891лв., или с 21.7% повече спрямо 2021 г., и с 42.8% повече в сравнение с 2017 година;

ТЕРИТОРИАЛНО СТАТИСТИЧЕСКО БЮРО - ЮГОЗАПАД
ОТДЕЛ „СТАТИСТИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ - СОФИЯ“

- Разходите за облекло и обувки през 2022 г. са 362 лева. В сравнение с предходната година те нарастват със 7.4%, а спрямо 2017 г. се увеличават 1.6 пъти;
 - Разходите, свързани с жилището (вода, електроенергия, горива, жилищно обзавеждане и поддържане на дома), за последната година са 1 626 лева. В сравнение с 2021 г. нарастват със 11.8%, а спрямо 2017 г. се увеличават 1.4 пъти;
 - За здравеопазване през 2022 г. са изразходвани 543 лв. - с 13.6% повече от 2021 г. и 2.0 пъти повече спрямо 2017 година;
 - За транспорт и съобщения през 2022 г. са похарчени 1285 лв., което е с 18.2% повече от 2021 г. и 1.6 пъти повече спрямо 2017 година;
 - Разходите за свободно време, културен отдих и образование през 2022 г. са 569 лева. В сравнение с 2021 г. те се увеличават с 9.0%, докато спрямо 2017 г. се увеличават 1.3 пъти;
 - През последната година разходите за данъци и социални осигуровки са в размер на 1 219 лв. и се увеличават с 8.7% в сравнение с 2021 г., а спрямо 2017 г. - нарастват с 1.2 пъти.
- През 2022 г. относителният дял на разходите за храна от общия разход с 29.7%.

Фиг. 4. Относителен дял на разхода за храна и безалкохолни напитки в общия разход на домакинствата в област София (столица)

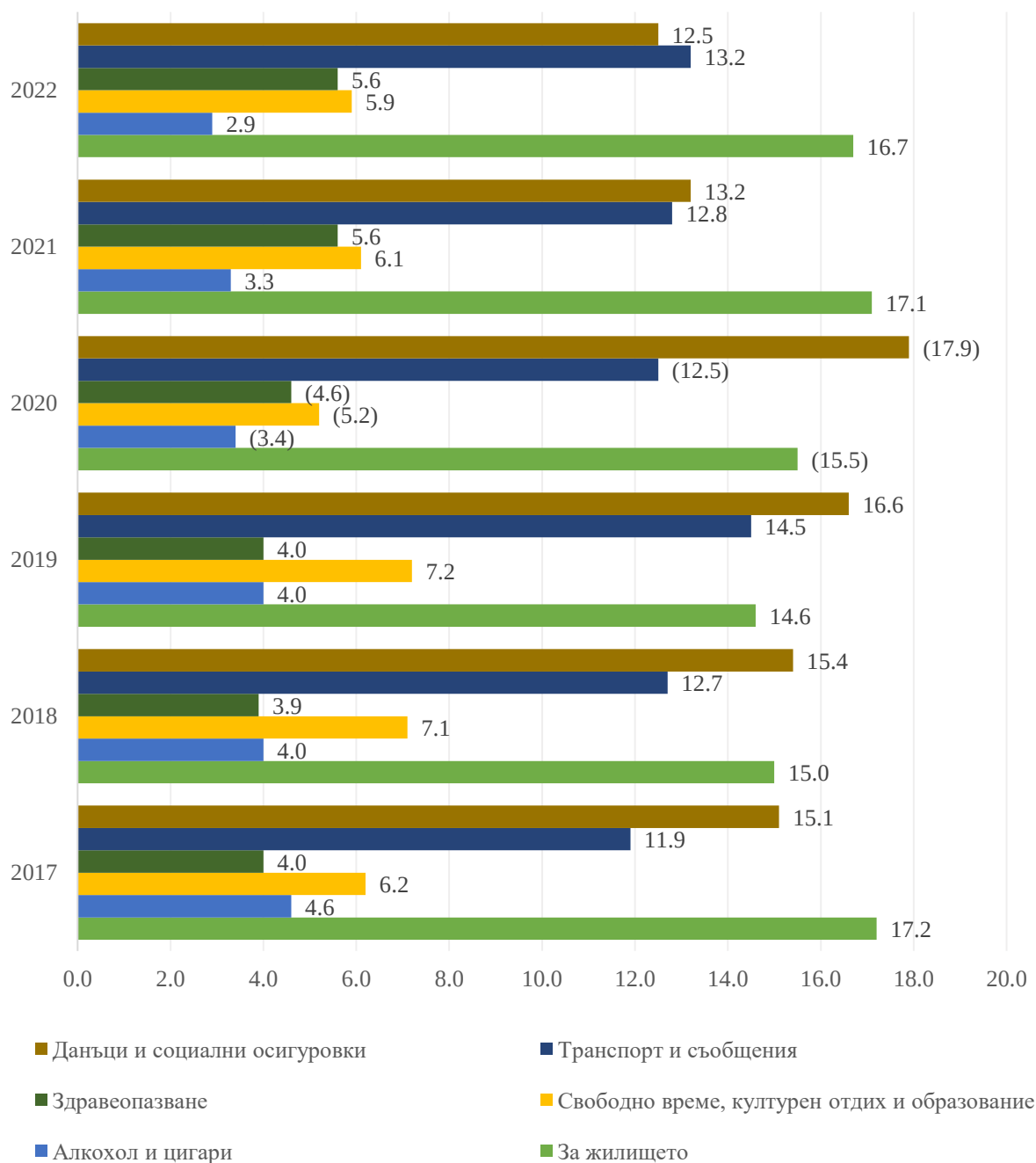
Относителният дял на разходите, свързани с жилището, намалява с 0.4 процентни пункта през 2022 г. спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. - с 0.5 процентни пункта.

Делът на разходите за данъци и социални осигуровки е 12.5% от общия разход през 2022 г., което е с 0.7 процентни пункта по-малко в сравнение с 2021 г., а спрямо 2017 г. - с 2.6 процентни пункта.

Относителният дял на разходите за здравеопазване през 2022 г. е 5.6%, и е непроменен спрямо 2021 г., а спрямо 2017 г. се увеличава с 1.6 процентни пункта.

През периода 2017 - 2022 г. делът на разходите за транспорт и съобщения в общия разход е в рамките на 11.9-13.2%.

Фиг. 5. Относителен дял на някои видове разходи в общия разход на домакинствата в област София (столица)

Потребление на домакинствата

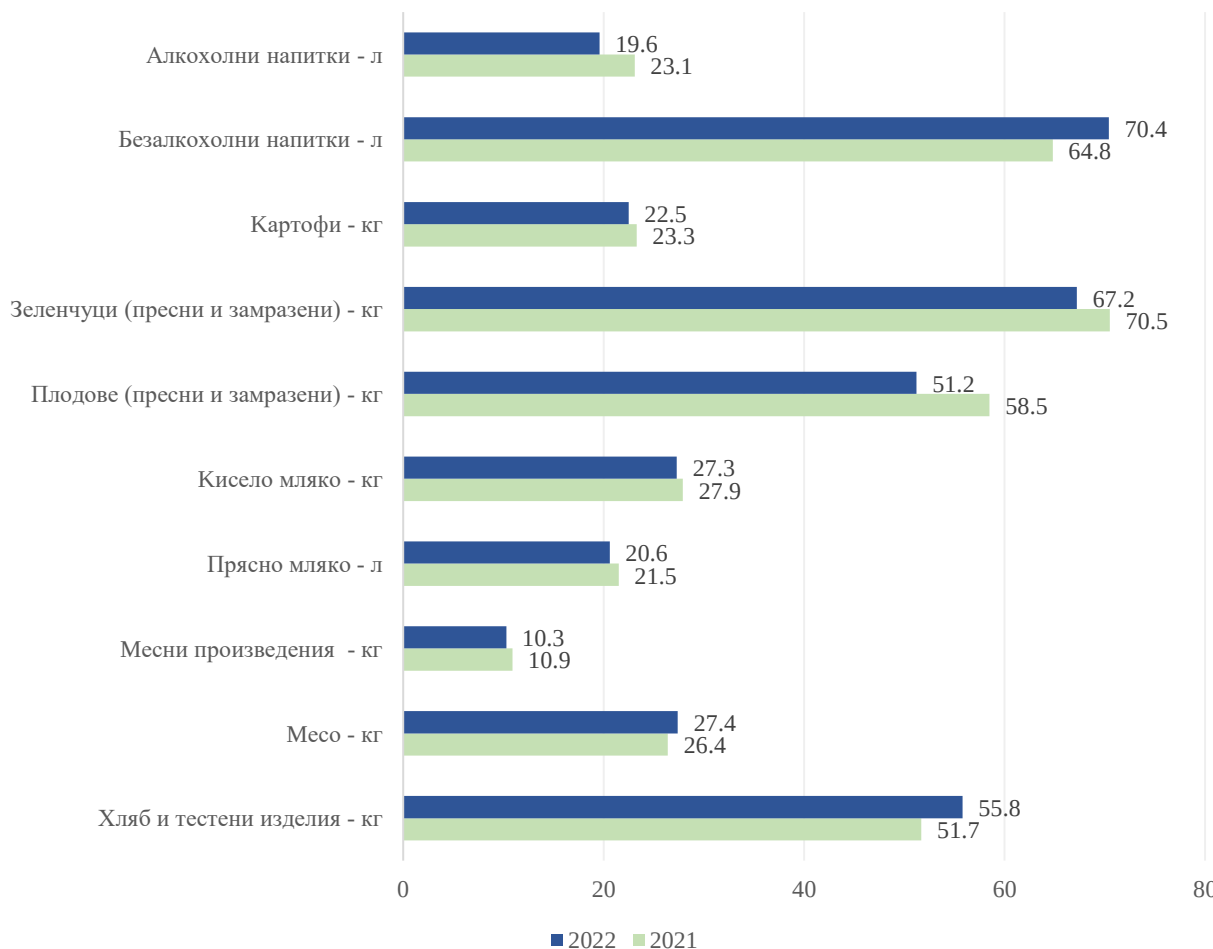
През 2022 г. настъпват промени в потреблението на домакинствата в област София (столица) спрямо 2021 година. Средно на лице от домакинство се увеличава консумацията на хляб и тестени изделия с 4.1 килограма. Увеличение се отчита в потреблението на месо от 26.4 на 27.4 кг., сирене от 10.0 на 10.7 кг, яйца от 126 на 132 бр. и безалкохолни напитки от 64.8 на 70.4 литра.

Намаление е регистрирано в потреблението на месни произведения от 10.9 на 10.3 кг, риба от 5.7 на 5.3 кг, прясно мляко от 21.5 на 20.6 л, зеленчуци (пресни и замразени) от 70.5 на 67.2 кг и картофи от 23.3 на 22.5 килограма.

Без промяна остава потреблението на кашкавал, маргарин и други растителни масла, млечни масла, леща, сол и оцет.

На годишна база се намалява потреблението средно на лице от домакинството на алкохолни напитки от 23.1 на 19.6 литра, а потреблението на цигари се увеличава от 676 на 718 броя.

Фиг.6. Потребление на основни хранителни продукти и напитки средно на лице от домакинство в област София столица през 2021 и 2022 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от: работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярните или еднократните трансфери от други домакинства и продажбите на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потребителският разход включва разходите на домакинствата за стоки и услуги съгласно международната Класификация на индивидуалното потребление по цели (COICOP).

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Повече информация и данни за наблюдението на домакинските бюджети са достъпни в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (<https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.isf7x2=3>) и на сайта на НСИ, раздел „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ (<http://www.nsi.bg/node/3168/>).